

БИНДЭР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА Р.БАДРАХ
ТАНАА

**ХЭНТИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

23119 Хэнтий аймаг, Хэрлэн сум, Сариг баг
Утас: 70-56-21-47, Факс: 70-56-21-12
E-mail: khentii@audit.gov.mn

2018.03.05 № 06/99
танай _____ -ны № _____ -т
Г _____ Г

Аудитын гэрчилгээ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.1, 18 дугаар зүйлийн 18.2, Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1-д заасны дагуу Биндэр сумын ЗДТГ-ын 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд санхүүгийн тайлангийн аудит хийв.

Хязгаарлалттай санал дүгнэлт

Аудитын гол асуудалд дурдсан алдаа зөрчлийг эс тооцвол Биндэр сумын ЗДТГ-ын 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээ болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг материаллаг зүйлсийн хувьд Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, УСНББОУС-д нийцүүлж, Сангийн сайдын баталсан бодлого, журам, зааврын дагуу үнэн, бодитой, шударга илэрхийлсэн тул хязгаарлалттай санал дүгнэлт гаргаж байна.

Санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартад нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, зааврын дагуу гүйцэтгэсэн. Эдгээр нь санхүүгийн тайлан материаллаг буруу илэрхийллээс ангид эсэх талаар үндэслэлтэй баталгаа олж авах зорилгоор аудитыг төлөвлөж, гүйцэтгэхийг шаарддаг.

Аудитаар Биндэр сумын ЗДТГ-ын 2017 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлан дахь үлдэгдэл, ажил гүйлгээний дүн хэмжээ болон илчлэл тодруулга, тус байгууллагад мөрдөж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, бүртгэл хөтлөлт, програм хангамж, дотоод хяналтын систем болон удирдлагын хийсэн томоохон тооцооллыг шалгаж, аудитын санал дүгнэлтийг дэмжих нотлох зүйлсийг хангалттай цуглуулсан.

Бидний хийсэн аудит тус санхүүгийн тайлан, тодруулгад санал дүгнэлт өгөх хангалттай, зохистой үндэслэлийг бүрдүүлсэн бөгөөд аудитын дүнд үндэслэсэн санал, зөвлөмжийг аудитын тайланд тусгасан болно.

Аудитын гол асуудал

Цалингийн зардлаас 1,183.5 мянган төгрөгийг НДШ-ийн зардалд, 140.0 мянган төгрөгийг томилолтын зардалд, бичиг хэргийн зардлаас 827.9 мянган төгрөгийг нэг удаагийн шагнал урамшууллын зардалд шилжүүлэн зарцуулсан, мөнгөн хөрөнгийн орлого, зарлагын дүн банкны үлдэгдлийн баталгаанаас 9,251.9 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй, засаг даргын нөөц сангаас анхан шатны баримтын бүрдэлгүй 3400.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан, сумын Нийтлэг үйлчилгээний газарт гэрээт ажиллагсдын цалинг 750.6 мянган төгрөгөөр дутуу, НДШ-

ийн зардлыг 1,443.6 мянган төгрөгөөр илүү шилжүүлсэн боловч санхүүгийн тайланд авлага, өглөгөөр бүртгээгүй, санхүүгийн тайланд 156.7 мянган төгрөгийн өглөг, 411.4 мянган төгрөгийн авлага үүсгэсэн, үлдэгдлийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй, НДШ-ийн авлагыг санхүүгийн тайланд 286.0 мянган төгрөгөөр дутуу тусгасан зэрэг алдаа зөрчил нь Төсвийн тухай хууль болон Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн холбогдох заалттай нийцээгүй, санхүүгийн тайлангийн үнэн зөв байдал, оршин байх, эрх ба үүрэг, толилуулга ба тодруулга гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг тус тус хангахгүй байна.

Үүрэг, хариуцлага

Биндэр сумын ЗДТГ нь Төсвийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1-д заасны дагуу тайлант хугацааны санхүүгийн тайлан, тодруулгыг Нягтлан бодох бүртгэлийн болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, түүнтэй нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу бэлтгэж, тайлагнах үүрэгтэй.

Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартын дагуу аудит хийж, жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд санал дүгнэлт өгөх нь төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭРДЭНЭБААТАР

Хэнтий аймаг дахь
Төрийн аудитын
газар

БИНДЭР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН 2017 ОНЫ
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Менежментийн захидал

Тэргүүлэх ач холбогдол №1 зүйлс:

Асуудал 1	
Төсвийн зарцуулалтын талаар.....	2
Асуудал 2	
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийн талаар.....	3

2018 оны 02 дугаар 27 сар

Менежментийн захидал

Хэнтий аймаг дахь Төрийн аудитын газар аудитын явцад илрүүлсэн зүйлсийг нэгтгэсэн менежментийн захидлыг Төсвийн шууд захирагчид зориулж бэлтгэсэн бөгөөд түүнд хяналтын сул тал, горимыг өөрчлөх замаар хяналтыг сайжруулах зөвлөмжийг өглөө.

Энэхүү менежментийн захидлын агуулга АОУС-ын дагуу хийгддэг ТАБ-ын аудитын горимоос урган гарсан болно. Бидний хэрэгжүүлсэн горим, сорил нь санхүүгийн тайлангийн санал дүгнэлт гаргахад зориулагдсан.

Тиймээс аудитын зөвлөмж нь дахин хяналт хийх үеийн нөхцөл байдлын талаархи бидний үнэлэлт, дүгнэлтийг тусгаж байгаа болно.

Төрийн аудитын байгууллага энэхүү зөвлөмжийг та бүхний бүртгэл, тайлагнал, хяналтын үйл ажиллагааг сайжруулах зорилготой бөгөөд харин зөвлөмжийг хүлээн авч, хэрэгжүүлэх нь танай үүрэг хариуцлага юм.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан Биндэр сумын ЗДТГ-ын дарга, нягтлан бодогч нарт талархал илэрхийлье.

Ажиглалт

1. Цалингийн зардлаас 1,183.5 мянган төгрөгийг НДШ-ийн зардалд, 140.0 мянган төгрөгийг томилолтын зардалд, бичиг хэргийн зардлаас 827.9 мянган төгрөгийг нэг удаагийн шагнал урамшууллын зардалд шилжүүлэн зарцуулсан.
2. Засаг даргын нөөц сангаас анхан шатны баримтын бүрдэлгүй 3400.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан зэрэг зөрчил илэрсэн нь:

Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Сангийн сайдын 2014 оны 55 дугаар тушаалаар батлагдсан "Төсвийн зарлагын эдийн засгийн ангиллыг ашиглах заавар"-т нийцээгүй, санхүүгийн тайлангийн "Үнэн зөв байдал" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна. Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно" гэсэн заалтыг зөрчиж санхүүгийн тайлангийн "Үнэн зөв байдал" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Эрсдэлүүд

1. Холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөхгүй байх

Зөвлөмж

Төсвийн тухай хуулийн 16.5.5-д "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах" гэсэн заалтыг мөрдөж ажиллан, батлагдсан төсвийн зарлагыг эдийн засгийн ангиллын дагуу бүртгэж байх

СС-ын 2012 оны 239 тоот тушаалаар баталсан "Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журам"-ын 3.1-ийн "Засаг даргын нөөц хөрөнгийг Засаг даргын зөвлөлийн хурлын шийдвэрийг үндэслэн тухайн шатны Засаг даргын захирамжаар зарцуулна" гэсэн заалтыг хэрэгжүүлэн ажиллах

Төсвийн захирагчийн хариу

Аудитаар илэрсэн энэхүү алдаа, зөрчлийг төсвийн захирагчид танилцуулахад хүлээн зөвшөөрсөн албан тоот ирүүлсэн болно.

Ажиглалт

1. Санхүүгийн тайланд тусгагдсан мөнгөн хөрөнгийн орлого, зарлагын дүн банкны үлдэгдлийн баталгаанаас 9,251.9 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй, банкны үлдэгдлийн баталгаа нь тамга, тэмдгээр баталгаажуулаагүй.

2. Сумын Нийтлэг үйлчилгээний газарт гэрээт ажиллагсдын цалинг 750.6 мянган төгрөгөөр дутуу шилжүүлсэн, НДШ-ийн зардлыг 1,443.6 мянган төгрөгөөр илүү шилжүүлсэн боловч санхүүгийн тайланд авлага, өглөгөөр бүртгээгүй, НДХ-ээс авлагын судалгаа гаргуулан авч баталгаажуулахад НДШ-ийн авлагыг санхүүгийн тайланд 286.0 мянган төгрөгөөр дутуу тусгасан

3. Санхүүгийн тайланд 156.7 мянган төгрөгийн өглөг, 411.4 мянган төгрөгийн авлага үүсгэсэн, үлдэгдлийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй зэрэг зөрчил илэрсэн нь:

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.5-д “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах”, 20.2.6-д “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах” гэсэн заалтыг зөрчиж санхүүгийн тайангийн “Оршин байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг харнгахгүй байна.

Эрсдэлүүд

1. Холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөхгүй байх

Зөвлөмж

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.7-д “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно” гэсэн заалтыг хэрэгжүүлэн ажиллах

Төсвийн тухай хуулийн 6.4.8-д заасан “төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх” зарчмыг баримталж ажиллах

Төсвийн захирагчийн хариу

Төсвийн захирагчийн хариу

Аудитаар илэрсэн энэхүү алдаа, зөрчлийг төсвийн захирагчид танилцуулахад хүлээн зөвшөөрсөн албан тоот ирүүлсэн болно.

Ажиглалт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6-р зүйлд заасан дараах мэдээллүүдийг шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулаагүй байна. Үүнд:

1/ 6.1.5-д заасан “ТЭЗ-ын төсвийн багцад хийсэн аудитын дүгнэлт, аудитын тайлан, дүгнэлтэд тусгагдсан асуудлаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ”-ний талаарх мэдээллийг байршуулаагүй.

2/ 6.1.6-д заасан “Төсвийн хэмнэлт хэтрэлт, түүний шалтгааны тайлбар”-ыг бичээгүй буюу мэдээллийг дутуу байршуулсан.

3/ 6.4.5-д заасан “Таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын нийт 185.6 сая төгрөгийн үнийн дүн бүхий 14 мөнгөн гүйлгээг мэдээлээгүй.

4/ 6.4.8-д заасан “Төсөв, өмч хөрөнгө, мөнгө зарцуулах шийдвэрийн мэдээлэл” –ийн нийт 27.7 сая төгрөгийн 16 шийдвэр гарсныг мэдээлээгүй байна.

Энэ нь 2017 оны 12 сарын 6-нд зөрчлийг арилгуулах албан шаардлага хүргүүлснийг хэрэгжүүлээгүй байна.

Эрсдэлүүд

1. Холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөхгүй байх

Зөвлөмж

Шилэн дансны тухай хуулийн 4-р зүйлд заасан зарчмыг баримтлан ажиллаж, 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийг хуулийн хугацаанд бүрэн, үнэн зөв байршуулж байгаа эсэхэд байгууллагын удирдлагын зүгээс тавих хяналтыг эрс сайжруулах

Хуулийн хугацаанд Шилэн дансны мэдээллийн сайтад байршуулаагүй орхигдуулсан мэдээллийг 2018 оны 4 дүгээр сарын 1-ний дотор нөхөн байршуулах

Төсвийн захирагчийн хариу

Аудитаар илэрсэн энэхүү алдаа, зөрчлийг төсвийн захирагчид танилцуулахад хүлээн зөвшөөрсөн албан тоот ирүүлсэн болно.

Дээрх өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө гарган ажиллаж, биелэлтийг 2018 оны 6 сарын 25-ны дотор Хэнтий аймаг дахь Төрийн аудитын газарт бичгээр ирүүлэх.

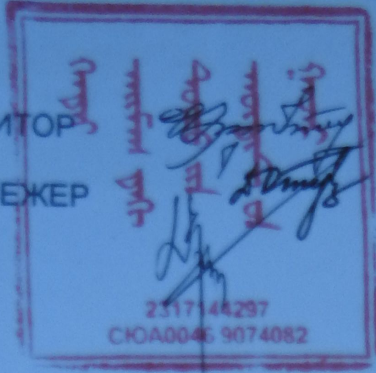
МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДЛЫГ

ХЯНАСАН:

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

АУДИТОР

Ч.ЭРДЭНЭБААТАР

Д.ОЮУНТУЯА

Х.ЕРКЕГҮЛ

БЭЛТГЭСЭН:

УЛСЫН КОД: ХЭА-2018/100574-003

**ХЭНТИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН
ГАЗАР**

**БИНДЭР СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН 2017
ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН**

Нэмэлт мэдээлэл авахыг хүсвэл
дараах хаягаар харилцана уу:

Аудитын тайлан

ТАБ-ын Тэргүүлэх аудитор:
Ч.Эрдэнэбаатар
Утас: 70562112
Цахим хаяг: Khentii@audit.gov.mn

- Хавсралт 1: Агуулга
- Хавсралт 2: Аудитын гэрчилгээ
- Хавсралт 3: Менежментийн захидал
- Хавсралт 4: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан
- Хавсралт 5: Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Аудитын менежер: Д.Оюунтуяа
Утас: 70562147
Цахим хаяг:

Аудитор: Х.Еркегүл
Утас: 70562147
Цахим хаяг: erkegulkh@audit.gov.mn

ТАБ-ын хаяг
Байршил: Хэнтий аймаг Хэрлэн сум
3-р баг АЗДТГ-ын байр
Цахим хуудас: Khentii@audit.gov.mn

2018 оны 02 дугаар сар

АГУУЛГА

- 1. Аудит хийх хууль эрх зүйн үндэслэл:.....3
- 2. Байгууллагын хууль, эрх зүйн орчин:.....3
- 3. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа:.....4
- 4. Аудитын шалгуур үзүүлэлт, аудитын арга зүй, хэрэгжүүлсэн горим, хяналтын сорил болон нарийвчилсан горим, түүний үр дүн:.....4
- 5. Дотоод хяналт:.....5
- 6. Төсвийн орлого, зардлын гүйцэтгэл, түүний талаарх тайлбар:.....5
- 7. Шилэн дансны мэдээлэл.....5
- 8. Олж тогтоосон гол эрсдэлүүд, түүний үр дагавар:.....5
- 9. Гол, онцлог гүйлгээний талаарх (тохиромжтой бол) тайлбар:.....6
- 10. Аудитаар илрүүлсэн гол зөрчлүүд, тэдгээрийг шийдвэрлэсэн талаар:.....6
- 11. Материаллаг бус залруулагдаагүй алдаануудын талаарх тайлбар:.....7
- 12. Анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал:.....7
- 13. Дараагийн аудитаар авч үзэх асуудлууд:.....7
- 14. Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчлийн нэгтгэл:.....7
- 15. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт:.....7
- 16. Аудитын гэрчилгээний тохирох загварын талаарх дүгнэлт:.....8

Аудит хийх хууль эрх зүйн үндэслэл:

Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1, Төрийн аудитын тухай хуулийн 15.2.1 дэх заалтыг үндэслэн Төрийн аудитын тухай хуулийн 18.2 дугаар зүйлд заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Биндэр сумын ЗДТГ-ын 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд /ХЭА-2018/150/СТА-ТШЗ/ аудит хийлээ.

Аудитыг Төсвийн тухай, Төрийн аудитын тухай, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулиуд болон холбогдох бусад хууль, тогтоомжийн хүрээнд Аудитын олон улсын стандартын зарчмуудад нийцүүлэн төлөвлөлтийн шатанд боловсруулсан төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн дагуу явуулав.

Биндэр сумын ЗДТГ-ын 2017 оны санхүүгийн тайлан Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандарт/УСНББОУС/, түүнд нийцүүлэн гаргасан улсын төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, заавар, журмын дагуу үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь энэхүү аудитын зорилт байв.

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлангаа УСНББОУС, түүнд нийцүүлсэн Сангийн сайдын холбогдох журмууд, төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, програм хангамжийн дагуу үнэн зөв, бодитой бэлтгэх үүрэгтэй.

Тухайн санхүүгийн тайлан Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчмууд, УСНББОУС-тай нийцүүлж материаллаг алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

Биндэр сумын ЗДТГ-ын 2017 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд санхүүгийн тайлангийн аудитыг 2018 оны 01 дүгээр сарын 25 -наас 2018 оны 02 дугаар сарын 25-ныг хүртэл хийхээр төлөвлөн ТАБ-ын аудитор Х.Еркегүл хэрэгжүүлэв. /ТАБ-СТА-А-9/

Биндэр сумын ЗДТГ-ын 2017 оны төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг 2018 оны 02 дугаар сарын 02-нд ТАБ-д ирүүлсэн байна.

ТАБ аудитыг 2018 оны 1 дүгээр сарын 31 -нээс 2018 оны 02 дугаар сарын 25-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2018 оны 02 дугаар сарын 28-нд байгууллагын удирдлагад гардуулна.

Байгууллагын хууль, эрх зүйн орчин:

Төсвийн захирагч нь Монгол улсын Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль, Шилэн дансны тухай хуулиудын хүрээнд үйл ажиллагаа явуулж байна.

Тайлант онд санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг гол хууль, тогтоомжид өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа:

Биндэр сумын ЗДТГ нь "Төрийн үйлчилгээг иргэдэд ил тод, тэгш хүртээмжтэй, шуурхай хүргэж, мэргэшсэн, чадварлаг төрийн албан хаагчдаар багаа бүрдүүлэн, санхүүгийн тогтвортой байдлыг хангаж, хүний хөгжлийг эрхэмлэн дээдлэн төрийн албыг төлөвшүүлэхэд оршино" гэж тодорхойлсон эрхэм зорилгын дор сумын Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээнд үйл ажиллагаагаа эрхлэн гүйцэтгэж байна.

Дээрх зорилтыг хэрэгжүүлэхийн тулд Монгол Улсын Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1-д "Төсвийн байгууллага нь түүний үйл ажиллагааг үр ашигтай удирдлагаар хангаж, ажлын үр дүнг хариуцах үүрэг бүхий төсвийн шууд захирагчтай байна" гэж заасны дагуу Биндэр сумын ЗДТГ-ын дарга Төсвийн шууд захирагчийн үүргийг гүйцэтгэж байна. Төсвийн шууд захирагчийн төсвийг аймгийн Төрийн сангаар дамжуулан олгож байна.

Төсвийн тухай хуулийн 16.5 дугаар зүйлд "батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад хяналт тавих, батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах, байгууллагын санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, тайлан, үр дүнгийн гэрээний биелэлтийг үнэн зөв гаргах, тогтоосон хугацаанд тайлагнах" гэж заасан байна.

Төсвийн захирагчтай холбоотой хууль эрх зүйн баримт бичгийг судалсан бөгөөд байгууллагатай холбоотой хуулиуд бүрэн хэрэгжиж байна.

Төсвийн захирагчийн үйл ажиллагааны талаар төлөвлөлтийн шатанд ТАБ-СТА-А-1 маягтад тодорхой тусгасан.

Аудитын шалгуур үзүүлэлт, аудитын арга зүй, хэрэгжүүлсэн горим, хяналтын сорил болон нарийвчилсан горим, түүний үр дүн:

Аудит хийхэд Нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчмууд, УСНББОУС, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон Төсвийн тухай хуулийг шалгуур болгон ашиглав.

Аудитаар Биндэр сумын ЗДТГ-ын 2017 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд дүгнэлт өгөх үүднээс төсвийн захирагчийн удирдлагын бэлтгэсэн санхүүгийн тайлан нь материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэсэн үндэслэлтэй нотолгоо олж авахын тулд төсвийн дансдын уламжлалт эрсдэл болон хяналтын эрсдэлийг тогтоон тухайн байгууллагын зүгээс тавьж буй дотоод хяналтыг үнэлж баримтжууллаа. /ТАБ-СТА-А-5/

Санхүүгийн тайланг бэлтгэн гаргахад баримталсан бодлого, зарчмуудыг үнэлж, зарим гүйлгээ ихтэй томоохон дансдад түүвэрчилсэн байдлаар аудитын 9 хяналтын горим, нарийвчилсан сорил гүйцэтгэв. /ТАБ-СТА-В-3/

Тухайн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, системтэй танилцахад ТШЗ-ын санхүүгийн үйл ажиллагаанд хэрэглэгдэх нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг боловсруулан мөрдөн ажиллаж байна. Энэхүү бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь УСНББОУС-тай нийцсэн байна.

Төсвийн захирагчийн санхүүгийн үйл ажиллагааг бүртгэх, хянах, боловсруулах үйл ажиллагааг санхүүгийн программаар боловсруулан санхүүгийн тайлан бэлтгэх аргачлалын дагуу санхүүгийн тайланг гаргасан байна.

Дотоод хяналт:

Бид санхүүгийн тайланд материаллаг алдаа байхгүй гэдгийг нягтлах үүднээс дотоод хяналтыг шаардлагатай гэж үзсэн хэмжээгээр дахин хийсэн. Энэ нь материаллаг алдаа гарахаас хамгаалахын тулд жилийн турш үр нөлөөтэй ажиллах ёстой гол хяналтуудыг тодруулах, судлах зорилготой юм.

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, түүнийг хэрэгжүүлэхээр гаргасан заавар, журмыг хэрэгжүүлж, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн үйл ажиллагааг бүртгэлийн програмаар боловсруулж байгаа бөгөөд байгууллагын дотоод хяналтын эрсдлийг төлөвлөлтийн үед дунд гэж тооцсон ба дахин хянахад дотоод хяналт хэвийн байна.

Төсвийн орлого, зардлын гүйцэтгэл, түүний талаарх тайлбар:

Батлагдсан төсвийг хуваарийн дагуу Хэнтий аймгийн Төрийн сангийн харилцах дансаар дамжуулан санхүүжүүлснээс гадна төсвийн хүрээний мэдэгдлийг боловсруулах, төсвийн санхүүжилтийн гүйцэтгэлийг хангах, төсвийг зардлын төрөл зүйлээр хуваарилан гүйцэтгэлд хяналт тавин ажилласан байна.

Төсвийн захирагч нь 2017 онд улсын төсвөөс урсгал болон хөрөнгийн зардалд 320.0 сая төгрөгийн санхүүжилт батлагдсанаас урсгал зардалд 313.1 сая төгрөгийг зарцуулж, 6.9 сая төгрөгийн үлдэгдлийг төвлөрүүлсэн байна.

Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6-р зүйлд заасан дараах мэдээллүүдийг шилэн дансны цахим хуудсанд хуулийн хугацаанд байршуулаагүй байна. Үүнд:

1/ 6.1.5-д заасан “ТЭЗ-ын төсвийн багцад хийсэн аудитын дүгнэлт, аудитын тайлан, дүгнэлтэд тусгагдсан асуудлаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ”-ний талаарх мэдээллийг байршуулаагүй.

2/ 6.1.6-д заасан “Төсвийн хэмнэлт хэтрэлт, түүний шалтгааны тайлбар”-ыг бичээгүй буюу мэдээллийг дутуу байршуулсан.

3/ 6.4.5-д заасан “Таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын нийт 185.6 сая төгрөгийн үнийн дүн бүхий 14 мөнгөн гүйлгээг мэдээлээгүй.

4/ 6.4.8-д заасан “Төсөв, өмч хөрөнгө, мөнгө зарцуулах шийдвэрийн мэдээлэл” –ийн нийт 27.7 сая төгрөгийн 16 шийдвэр гарсныг мэдээлээгүй байна.

Дээрхи зөрчлийг арилгах талаар 2017 оны 12 сарын 6-нд албан шаардлага хүргүүлснийг хэрэгжүүлээгүй байна.

Олж тогтоосон гол эрсдэлүүд, түүний үр дагавар:

Аудитын төлөвлөгөөний дагуу аудитын 9 эрсдлийг тогтоож, батламж мэдэгдлүүдийн хүрээнд данс бүрээр хяналтын болон нарийвчилсан нийт 9 горим, сорил гүйцэтгэв.

Үр дагаврыг тодорхойлж чадвал: Цалингийн зардлаас 1,183.5 мянган төгрөгийг НДШ-ийн зардалд, 140.0 мянган төгрөгийг томилолтын зардалд, бичиг хэргийн зардлаас 827.9 мянган төгрөгийг нэг удаагийн шагнал урамшууллын зардалд шилжүүлэн зарцуулсан, санхүүгийн тайланд тусгагдсан мөнгөн хөрөнгийн орлого, зарлагын дүн банкны үлдэгдлийн баталгаанаас 9,251.9 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй, банкны үлдэгдлийн баталгаа нь тамга, тэмдгээр баталгаажуулаагүй, мөнгөн хөрөнгийн гүйлгээнээс түүвэрлэн горим сорил хэрэгжүүлэхэд засаг даргын нөөц сангаас анхан шатны баримтын бүрдэлгүй 3400.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан, сумын Нийтлэг үйлчилгээний газарт гэрээт ажиллагсдын цалинг 750.6 мянган төгрөгөөр дутуу шилжүүлсэн, НДШ-ийн зардлыг 1,443.6 мянган төгрөгөөр илүү шилжүүлсэн боловч санхүүгийн тайланд авлага, өглөгөөр бүртгээгүй, санхүүгийн тайланд 156.7 мянган төгрөгийн өглөг, 411.4 мянган төгрөгийн авлага үүсгэсэн, үлдэгдлийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй, НДШ-ийн авлагыг санхүүгийн тайланд 286.0 мянган төгрөгөөр дутуу тусгасан зэрэг алдаа зөрчил нь Төсвийн тухай хууль болон Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн холбогдох заалттай нийцээгүй, санхүүгийн тайлангийн үнэн зөв байдал, оршин байх, толилуулга ба тодруулга гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Гол, онцлог гүйлгээний талаарх (тохиромжтой бол) тайлбар:

Төсвийн захирагчийн 2017 оны санхүүгийн тайлан материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэдгийг, түүнийг бэлтгэн гаргахад баримталсан бодлого, зарчмуудыг үнэлж, аудитын явцад санхүүгийн тайланд нөлөөлөхүйц хэмжээний ажил гүйлгээ, үлдэгдэл, тооцооллуудыг түүвэрчлэн нарийвчилсан сорилын аргаар шалгалаа. /ТАБ-СТА-В-3/

Аудитаар илрүүлсэн гол зөрчлүүд, тэдгээрийг шийдвэрлэсэн талаар:

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар хөндөгдсөн гол асуудлуудыг дараах заалтад хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитын явцад материаллаг хэмжээний дараах алдаа зөрчил илэрлээ. Үүнд:

1. Сумын Нийтлэг үйлчилгээний газарт гэрээт ажиллагсдын цалинг 750.6 мянган төгрөгөөр дутуу шилжүүлсэн, НДШ-ийн зардлыг 1,443.6 мянган төгрөгөөр илүү шилжүүлсэн боловч санхүүгийн тайланд авлага, өглөгөөр бүртгээгүй, НДХ-ээс авлагын судалгаа гаргуулан авч баталгаажуулахад НДШ-ийн авлагыг санхүүгийн тайланд 286.0 мянган төгрөгөөр дутуу тусгасан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.5-д “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах”, 20.2.6-д “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах” гэсэн заалтыг зөрчиж санхүүгийн тайлангийн “Оршин байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн: Санхүүгийн тайланд зөрүүтэй тусгагдсан авлагыг залруулга хийв.

- 138
2. Цалингийн зардлаас 1,183.5 мянган төгрөгийг НДШ-ийн зардалд, 140.0 мянган төгрөгийг томилолтын зардалд, бичиг хэргийн зардлаас 827.9 мянган төгрөгийг нэг удаагийн шагнал урамшууллын зардалд шилжүүлэн зарцуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Сангийн сайдын 2014 оны 55 дугаар тушаалаар батлагдсан "Төсвийн зарлагын эдийн засгийн ангиллыг ашиглах заавар"-ыг зөрчиж, санхүүгийн тайлангийн "Үнэн зөв байдал" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн: Төсвийн тухай хуулийн 16.5.5-д "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах" гэсэн заалтыг мөрдөж ажиллан, батлагдсан төсвийн зарлагыг эдийн засгийн ангиллын дагуу бүртгэж байх зөвлөмж өгөв.

3. Санхүүгийн тайланд тусгагдсан мөнгөн хөрөнгийн орлого, зарлагын дүн банкны үлдэгдлийн баталгаанаас 9,251.9 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй, банкны үлдэгдлийн баталгаа нь тамга, тэмдгээр баталгаажуулаагүй, санхүүгийн тайланд 156.7 мянган төгрөгийн өглөг, 411.4 мянган төгрөгийн авлага үүсгэсэн, үлдэгдлийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй зэрэг зөрчил илэрсэн нь:

Шийдвэрлэсэн:

1. Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно" гэсэн заалтыг хэрэгжүүлэн ажиллах .
2. Төсвийн тухай хуулийн 6.4.8-д заасан "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" зарчмыг баримталж ажиллах зөвлөмж өгөв.

Материаллаг бус залруулагдаагүй алдаануудын талаарх тайлбар:

4. Засаг даргын нөөц сангаас анхан шатны баримтын бүрдэлгүй 3400.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно" гэсэн заалтыг зөрчиж, санхүүгийн тайлангийн "Үнэн зөв байдал" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна

Шийдвэрлэсэн: СС-ын 2012 оны 239 тоот тушаалаар баталсан "Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журам"-ын 3.1-ийн " Засаг даргын нөөц хөрөнгийг Засаг даргын зөвлөлийн хурлын шийдвэрийг үндэслэн тухайн шатны Засаг даргын захирамжаар зарцуулна" гэсэн заалтыг хэрэгжүүлэн ажиллах зөвлөмж өгөв.

Анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал:

Анхаарал татахуйц чухал асуудал үгүй байна.

Дараагийн аудитаар авч үзэх асуудлууд:

Биндэр сумын ЗДТГ-ын 2017 оны санхүүгийн тайлангийн аудитын явцад гүйцээж мөшгин шалгаж амжаагүй эрсдэлтэй асуудал гараагүй байна.

Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчлийн нэгтгэл:

Биндэр сумын ЗДТГ-ын 2017 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 231,151.6 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрсний 2,480.2 мянган төгрөгийн алдааг санхүүгийн тайланд залруулга хийж, төсвийн хөрөнгийн зарцуулалтай холбоотой 15,371.4 мянган төгрөг, шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой 213,300.0 мянган төгрөгийн зөрчлийг давтахгүй байх зөвлөмж өгөв.

Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт:

Төсвийн захирагчийн 2016 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар санхүүгийн тайланд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар зөвлөмж хүргүүлээгүй, 1 албан шаардлага хүргүүлснийг хэрэгжүүлэж ажилласан байна.

Аудитын гэрчилгээний тохирох загварын талаарх дүгнэлт:

Хязгаарлалттай санал дүгнэлт

Дээрхи алдаа, зөрчлийг эс тооцвол Биндэр сумын ЗДТГ-ын 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан болон илчлэл тодруулгад тайлагнасан үлдэгдэл, ажил гүйлгээнүүд холбогдох хууль, УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан заавар, журмуудын дагуу материаллаг алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн байна.

Аудит хийгдсэн санхүүгийн тайлан 9 хуудас, аудитын гэрчилгээ 2 хуудас, менежментийн захидал 4 хуудас, байгууллагын санал 1 хуудсыг тус тус хавсаргав.

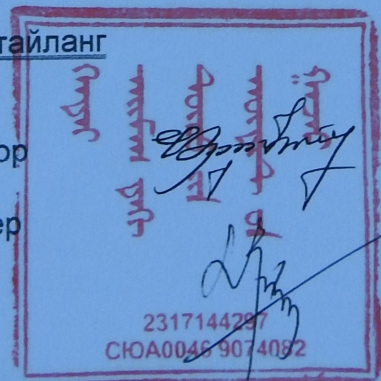
Хянасан:

Дарга,
Тэргүүлэх аудитор

Аудитын менежер

Бэлтгэсэн:

Аудитор

Ч.Эрдэнэбаатар

Д.Оюунтуяа

Х.Еркегүл

Огноо: 2018.03.02